

HANDHAVINGSVERORDENING PW, IOAW, IOAZ, Wmo en Wgs ISD Bollenstreek 2019

De raad van de gemeente

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van de Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek van

Gelet op de Gemeenschappelijke Regeling van de Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek;

BESLUIT

vast te stellen de:

Handhavingsverordening PW, IOAW IOAZ, Wmo 2015 en Wgs ISD Bollenstreek 2019

Deze verordening is gebaseerd op de wetten PW (artikel 8b), IOAW (artikel 35, eerste lid onder c) IOAZ (artikel 35 eerste lid onder c) Wmo 2015 (artikel 2.1.3.), Wgs (artikel 2 jo. artikel 147 Gemeentewet)

Awb en Gemeentewet.

Niet alle wetten zijn op ieder artikel van toepassing. Per artikel is met een icoontje aangegeven welke wetten op dat artikel van toepassing zijn.

1. Algemeen

Artikel 1.1 Waaronder deze regels?

In Nederland vinden we het belangrijk dat:

- mensen actief mee kunnen doen aan het maatschappelijk leven of aan het werk kunnen gaan;
- mensen een inkomen hebben waarmee ze rond kunnen komen;
- mensen hun financiën op orde hebben;
- mensen een eigen huishouding kunnen voeren en voor zichzelf kunnen zorgen;
- mensen een geschikte en schone woonruimte hebben, waarin zij zelfstandig en veilig kunnen wonen.
- mensen eventueel ondersteuning kunnen krijgen van gemeente en dat van die ondersteuning geen misbruik wordt gemaakt.

Het is de taak van de gemeente en de ISD Bollenstreek om haar inwoners te helpen bij het realiseren van bovenstaande doelen. De wetgever heeft wetten gemaakt om dit te bereiken. Het gaat onder andere om:

- de Participatiewet (PW), de IOAW, de IOAZ;
- de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs);
- de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo).

In deze verordening staan regels over handhaving in het kader van de PW, IOAW, IOAZ, Wmo en Wgs. De regels in deze verordening vullen de wettelijke regels aan. Het zijn regels op hoofdlijnen die de gemeenteraad heeft vastgesteld. Soms zijn er nog extra regels nodig waarin bepaalde zaken verder worden uitgewerkt.

Enkele verordeningen bevatten (voor een deel al) extra regels. Zo staan er in de Verordening Wmo en de Afstemmingsverordeningen PW, IOAW en IOAZ ISD Bollenstreek 2015 een paar regels over handhaving. Ook het beleidsplan schulddienst (hulp)verlening bevat enkele handhavingsregels. Die extra regels gaan bij strijd vóór op de regels van deze verordening.

De ISD Bollenstreek is verantwoordelijk voor de uitvoering van de regels in deze verordening.

Artikel 1.2 Uitgangspunten van deze verordening

De regels in deze verordening zijn geschreven vanuit een aantal uitgangspunten. De regels:

1. zijn goed leesbaar (zijn in minder juridische taal opgesteld)
2. respecteren de wettelijke regels, maar kunnen daarvan afwijken als dat nodig is om de doelen van de wetgever te realiseren of belangrijke internationale regels na te komen.

2. Handhaving

Artikel 2.1 Wat is handhaving

(PW, IOAW, IOAZ, Wmo,

Wgs)

Handhaving gaat over de manier waarop de ISD Bollenstreek en de inwoner met elkaar omgaan. Het gaat over de manier waarop de ISD Bollenstreek zich moet gedragen en wat er van de inwoner wordt verwacht. Als de inwoner rechten heeft dan staan daar vaak plichten tegenover. Houdt de inwoner daar onvoldoende rekening mee dan kan de ISD Bollenstreek de uitkering, de dienstverlening of voorziening beëindigen, terugvorderen en/of verlagen en in sommige gevallen een bestuurlijke boete opleggen.

Artikel 2.2 Doel van de handhaving

(PW, IOAW, IOAZ, Wmo,

Wgs)

1. Voor de inwoner is het uiteindelijke doel van handhaving dat hij tijdig weet wat er van hem verwacht wordt, welke dienstverlening de ISD Bollenstreek hem verleent en dat hij bereid is om zijn verplichtingen spontaan en uit zichzelf na te leven.
2. Voor de ISD Bollenstreek is het doel van handhaving om te bevorderen dat de inwoner de regels naleeft waardoor wordt voorkomen dat de inwoner ten onrechte een uitkering of voorziening ontvangt. Daarnaast is het doel van handhaving om te controleren of de inwoner terecht een uitkering of voorziening ontvangt en zo vroeg mogelijk te signaleren als daarvan geen sprake is. In dat geval betekent handhaving ook dat de ISD Bollenstreek de uitkering of voorziening van de inwoner beëindigt, terugvordert en/of verlaagt en in sommige gevallen een bestuurlijke boete oplegt aan de inwoner.

Artikel 2.3 Kernwaarden bij de handhaving

(PW, IOAW, IOAZ, Wmo,

Wgs)

Bij het toepassen van de regels uit deze verordening houdt de ISD Bollenstreek rekening met de doelen van de genoemde wetten. De ISD Bollenstreek zorgt ervoor dat het effect van een besluit past bij die doelen. De ISD Bollenstreek gaat daarbij uit van de volgende kernwaarden:

- We zien inwoners als volwaardige partners met eigen verantwoordelijkheid.
- We vinden preventie heel belangrijk.
- We passen maatwerk toe.
- Fraude mag niet lonen.

De begrippen die in deze verordening worden gebruikt, worden toegelicht in hoofdstuk 8.

Artikel 2.4 Uitgangspunten bij handhaving

(PW, IOAW, IOAZ, Wmo ,Wgs, Awb)

Om de doelen van de wetten te bereiken, is het belangrijk dat de inwoner zijn verplichtingen nakomt. De ISD Bollenstreek ziet de inwoner als volwaardige partner. De inwoner is in de eerste plaats zelf verantwoordelijk om de in artikel 1.1 beschreven doelen te realiseren en geeft de informatie die nodig is. De ISD Bollenstreek helpt daarbij en doet dit:

1. door professionele dienstverlening aan de inwoner;
2. door begrijpelijke informatie aan de inwoner te geven over rechten en plichten;
3. door duidelijke afspraken te maken met de inwoner;
4. door formulieren en procedures zo in te richten dat de kans op fraude wordt beperkt;
5. door afspraken met de inwoner effectief te controleren;

6. door inwoners die hun verplichtingen niet nakomen op een passende manier te sanctioneren;
7. door het bieden van maatwerk uitgaande van de inwoner met respect voor de wettelijke regels, waarbij we kijken naar de doelen van de wetgever.

3. Hoe gaan we met elkaar om?

Artikel 3.1 De rol van de ISD Bollenstreek (PW, IOAW, IOAZ, Wmo Wgs, Gemeentewet, Awb)

1. De ISD Bollenstreek zoekt samen met de inwoner naar een oplossing voor zijn probleem. De ISD Bollenstreek en de inwoner gaan daarbij op een respectvolle manier met elkaar om. De ISD Bollenstreek zorgt voor het volgende:
 - a. Voor de inwoner is het duidelijk wie er namens de ISD Bollenstreek contact met hem onderhoudt. De ISD Bollenstreek houdt het aantal contactpersonen zo beperkt mogelijk.
 - b. De inwoner heeft, om zijn probleem te bespreken, altijd recht op een gesprek bij de ISD Bollenstreek/zorgloket/sociaal wijkteam of bij de inwoner thuis.
 - c. De ISD Bollenstreek helpt de inwoner om zijn probleem bij een andere organisatie te bespreken, als het bieden van hulp bij dit probleem een taak is voor die organisatie.
 - d. De website van de ISD Bollenstreek voldoet aan erkende kwaliteitseisen.
 - e. Er zijn eenvoudige (digitale) aanvraagformulieren beschikbaar voor de inwoner die een uitkering of voorziening of dienstverlening nodig heeft en die wil aanvragen. Het is voor de inwoner duidelijk waar die aanvraagformulieren verkrijgbaar zijn.
 - f. De ISD Bollenstreek informeert de inwoner op een passende manier over procedures die worden gevolgd en zorgt ervoor dat deze procedures zo eenvoudig mogelijk zijn.
 - g. De ISD Bollenstreek respecteert de privacy van de inwoner.
 - h. De ISD Bollenstreek maakt binnen de wettelijke mogelijkheden gebruik van gegevens die al binnen de ISD Bollenstreek aanwezig zijn en vraagt alleen gegevens die nodig zijn voor het beoordelen van de hulpvraag.
 - i. De ISD Bollenstreek wijst de inwoner op beschikbare deskundige hulp.
2. De ISD Bollenstreek reageert op een professionele manier op gedrag van de inwoner dat niet door de beugel kan. De ISD Bollenstreek zorgt voor het volgende:
 - a. De inwoner wordt op tijd geïnformeerd over:
 - zijn rechten en plichten;
 - wat er van hem wordt verwacht;
 - welk gedrag niet deugt;
 - wat de reactie van de ISD Bollenstreek is op gedrag dat niet deugt; en
 - waarom de ISD Bollenstreek tegen het gedrag optreedt.
 - b. De ISD Bollenstreek geeft de inwoner de kans om zijn mening te geven vóórdat de ISD Bollenstreek beslist om op het gedrag van de inwoner te reageren.
 - c. De reactie van de ISD Bollenstreek op ontoelaatbaar gedrag past bij:
 - de ernst van het gedrag;
 - de mate waarin dat de inwoner verweten kan worden; en
 - de persoonlijke situatie van de inwoner.
 - d. De ISD Bollenstreek stuurt de inwoner een brief met daarin duidelijk vermeld wat de ISD Bollenstreek gaat doen als reactie op het gedrag, wat dit precies betekent voor de inwoner en wat de inwoner daartegen kan doen. De ISD Bollenstreek maakt de inwoner ook duidelijk op welke manier hij het gedrag kan aanpassen, zodat de relatie hersteld wordt en de ISD Bollenstreek gemeente de dienstverlening zal voortzetten (als die is stopgezet).

Artikel 3.2 De rol van de inwoner Awb)

(PW, IOAW, IOAZ, Wmo, Wgs, Gemeentewet,

1. De inwoner is in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor het oplossen van zijn probleem. De ISD Bollenstreek vult de mogelijkheden van de inwoner en zijn sociale netwerk aan als dat nodig is. De inwoner zorgt voor het volgende:
 - a. De inwoner gaat eerst na welke mogelijkheden hij zelf heeft om zijn probleem op te lossen (eigen kracht).
 - b. Als de ISD Bollenstreek hulp verleent werkt de inwoner mee aan de oplossing van zijn probleem.
 - c. De inwoner zorgt ervoor dat de hulp van de ISD Bollenstreek niet langer duurt dan nodig is.
2. De inwoner werkt mee zodat snel duidelijk is op welke manier zijn probleem zo snel mogelijk kan worden opgelost. Dat betekent het volgende:
 - a. De inwoner informeert de ISD Bollenstreek zo snel en zo volledig mogelijk over alles wat van belang kan zijn voor het beoordelen van de hulpvraag, de persoonlijke situatie en de rechten en plichten van de inwoner. Dit geldt ook als de hulp al is toegekend.
 - b. De ISD Bollenstreek ontvangt alle documenten en bewijsstukken die zij nodig heeft zo snel mogelijk van de inwoner.
 - c. De inwoner brengt de ISD Bollenstreek zo snel mogelijk op de hoogte van zijn beperkingen, als die van belang zijn in het contact met de ISD Bollenstreek.

4. Terugvorderen uitkering

Artikel 4. Terugvordering en incasso IOAZ)

(PW, IOAW,

1. De ISD Bollenstreek vordert de uitkeringen terug in de gevallen die in de wet zijn beschreven en doet dat volgens de regels van de wet.
2. Bij een klein bedrag kan de ISD Bollenstreek besluiten om dit niet terug te vorderen, als dit teveel tijd en geld kost. De ISD Bollenstreek vordert een klein bedrag wel terug als er teveel uitkering is betaald omdat de inwoner onvoldoende informatie heeft gegeven aan de ISD Bollenstreek.
3. Bij de incasso zorgt de ISD Bollenstreek ervoor dat inwoners een inkomen blijven houden dat past bij hun persoonlijke situatie.

5. Beëindigen en terugvorderen voorziening

Artikel 5.1 Beëindiging voorziening

(PW, IOAW, IOAZ, Wmo en Wgs)

1. De ISD Bollenstreek kan een voorziening beëindigen als:
 - a. de inwoner onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en het verstrekken van de juiste of volledige gegevens zou tot een ander besluit hebben geleid;
 - b. de voorziening niet langer passend of nodig is;
 - c. de inwoner zich niet houdt aan voorwaarden en verplichtingen die aan de voorziening zijn verbonden;
 - d. de ISD Bollenstreek niet langer kan vaststellen of een voorziening kan worden voortgezet, omdat de inwoner onvoldoende meewerkt aan een onderzoek naar het recht op de voorziening;
 - e. de voorziening niet wordt gebruikt of voor een ander doel wordt gebruikt dan bedoeld;
 - f. de inwoner niet gebruik heeft gemaakt van de voorziening, tenzij hem dat niet te verwijten is.
2. De voorziening kan met terugwerkende kracht worden beëindigd (ingetrokken).

Artikel 5.2 **Terugvordering voorziening** Wetboek)

(Wmo, PW, Burgerlijk

De ISD Bollenstreek kan de voorziening of de waarde daarvan van de inwoner terugvorderen. Dit kan vanaf het moment waarop is voldaan aan één of meer van de beëindigingsredenen die genoemd worden in artikel 5.1.

6. *Hoe controleert de ISD Bollenstreek of de afspraken worden nagekomen?*

Artikel 6.1 **Controle**

(PW, IOAW, IOAZ, Wmo)

1. De ISD Bollenstreek controleert regelmatig of de inwoner recht heeft op een uitkering of voorziening en of hij de juiste uitkering of voorziening heeft aangevraagd of ontvangt. De ISD Bollenstreek kan daarvoor gebruik maken van:
 - a. huisbezoeken: medewerkers van de ISD Bollenstreek gaan langs bij de inwoner en kijken in en om de woning. De ISD Bollenstreek kan een huisbezoek aankondigen, maar dat hoeft niet;
 - b. heimelijke waarnemingen: medewerkers van de ISD Bollenstreek verzamelen gegevens over de inwoner zonder dat de inwoner hierover vooraf is geïnformeerd. Dat verzamelen gebeurt bijvoorbeeld door buurtonderzoek;
 - c. bestandsvergelijkingen: de ISD Bollenstreek vergelijkt de gegevens van de inwoner met de gegevens die bekend zijn over deze inwoner bij andere organisaties, zoals bij UWV, de Belastingdienst en andere gemeenten;
 - d. signalen en tips van organisaties of particulieren;
 - e. andere passende onderzoeksmethoden.
2. De controle van de voorzieningen is ook bedoeld om de kwaliteit van de voorziening te beoordelen en om te kijken of de voorziening op de juiste manier en voor het juiste doel wordt gebruikt.
3. Bij de controle van uitkeringen en voorzieningen zorgt de ISD Bollenstreek ervoor dat de regels die horen bij de opsporing van strafbare feiten worden nageleefd.
4. Bij beëindiging van de uitkering of voorziening op verzoek van de inwoner, onderzoekt de ISD Bollenstreek wat de reden is van de beëindiging. De ISD Bollenstreek gaat ook na of de uitkering of voorziening tot de einddatum terecht is verstrekt.

Artikel 6.2 **Voorkomen van fraude**

(PW, IOAW, IOAZ, Wmo)

De ISD Bollenstreek streeft ernaar om fraude te voorkomen (preventie). Daarom informeert de ISD Bollenstreek inwoners op een gepaste manier over rechten en plichten en over de gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik van uitkeringen en voorzieningen.

Artikel 6.3 **Handhavingsbeleidsplan** Wgs)

(PW, IOAW, IOAZ Wmo,

1. De ISD Bollenstreek legt in een handhavingsbeleidsplan vast hoe de ISD Bollenstreek fraudebestrijding aanpakt en ervoor zorgt dat inwoners zich zo goed mogelijk aan de regels houden (handhaving).
2. In het handhavingsbeleidsplan staat in ieder geval:
 - a. wat de ISD Bollenstreek doet om fraude te voorkomen (preventie);
 - b. wanneer en hoe de ISD Bollenstreek inwoners informeert over rechten en plichten;

- c. welke onderzoeksmethoden wanneer kunnen worden ingezet; en
- d. hoe de ISD Bollenstreek samenwerkt met andere organisaties om fraude tegen te gaan.

Artikel 6.4 Verantwoording

(PW, IOAW, IOAZ Wmo, Wgs)

De ISD Bollenstreek informeert de gemeenteraad tenminste jaarlijks in de jaarrekening (programma-verslag) over de uitgevoerde handhavingsmaatregelen aan de hand van het verantwoordingsformat dat in ieder geval antwoord geeft op de volgende vragen:

- a. op welke wijze heeft de ISD Bollenstreek inwoners voorgelicht en afspraken gemaakt?
- b. hoe heeft de ISD Bollenstreek vormgegeven aan een optimale dienstverlening?
- c. hoe heeft de ISD Bollenstreek gecontroleerd of afspraken (verplichtingen) worden nagekomen?
- d. hoe vaak en op welke wijze is sprake geweest van terugvordering en (welke) sanctionering?
- e. hoe heeft de ISD Bollenstreek samengewerkt met andere organisaties om fraude tegen te gaan?

Artikel 6.5 Privacy

(PW, IOAW, IOAZ, Wmo)

- 1. De ISD Bollenstreek stelt voor onderzoeksmethoden die vaak worden toegepast een protocol op. Het gaat in ieder geval om een protocol voor de inzet van huisbezoeken. Een protocol moet ervoor zorgen dat er geen ongeoorloofde inbreuk op het privéleven van inwoners plaatsvindt. De ISD Bollenstreek maakt een protocol openbaar bekend.
- 2. Bij het uitvoeren van onderzoek zorgt de ISD Bollenstreek ervoor dat inbreuk op persoonlijkheids-rechten, zoals op de bescherming van het privéleven, niet verder gaat dan wat noodzakelijk, passend en wettelijk toegestaan is.

7. Van oud naar nieuw

Artikel 7.1 Onderzoek naar de werking van de verordening

(Gemeentewet)

- 1. De ISD Bollenstreek onderzoekt regelmatig of de verordening voldoende bijdraagt aan de doelen die de ISD Bollenstreek wil bereiken.
- 2. De gemeenteraad bespreekt een verslag van dit onderzoek en past de verordening aan als dat nodig is.

Artikel 7.2 Uitvoeringsregels

(Gemeentewet)

De ISD Bollenstreek kan uitvoeringsregels maken over de onderwerpen die in deze verordening zijn geregeld. Deze uitvoeringsregels kunnen de vorm hebben van beleidsregels of van een (nadere) regeling. Beleidsregels geven aan hoe de ISD Bollenstreek met een bepaalde bevoegdheid omgaat. Met een (nadere) regeling worden bepaalde regels van de verordening verder uitgewerkt. De mogelijkheid om deze uitvoeringsregels te maken wordt begrensd door de wet.

Artikel 7.3 Afwijken van de verordening (hardheidsclausule)

(Gemeentewet)

De ISD Bollenstreek kan afwijken van een bepaling uit deze verordening als toepassing van die bepaling een onredelijke uitkomst heeft voor de inwoner of voor een ander die direct bij het besluit betrokken is. Een uitkomst is in ieder geval onredelijk als de doelen van de wetten of de doelen van deze verordening door het toepassen van de regels juist niet worden gehaald.

Artikel 7.4 Intrekken oude verordening

(Gemeentewet)

De volgende verordening wordt ingetrokken op de datum dat deze verordening ingaat:

- de handhavingsverordening PW, IOAW en IOAZ ISD Bollenstreek 2015

Artikel 7.5 Ingangsdatum en naam

(Gemeentewet)

1. Deze verordening wordt genoemd: Handhavingsverordening PW, IOAW, IOAZ, Wmo en Wgs ISD Bollenstreek 2019.
2. Deze verordening treedt in werking op de dag volgend op zijn publicatie.

8. Begrippenlijst

In deze verordening worden allerlei begrippen gebruikt. Deze begrippen hebben dezelfde betekenis als in de wetten waarop deze verordening is gebaseerd. Waarom deze begrippenlijst?

- Soms worden bepaalde begrippen in meerdere wetten gebruikt en hebben ze in die wetten een verschillende betekenis. Hier staat wat de betekenis van deze begrippen in deze verordening is.
- Voor een aantal begrippen geldt dat ze in deze verordening een ruimere betekenis hebben dan in de genoemde wetten, omdat zoveel mogelijk is aangesloten bij het normale, dagelijkse taalgebruik.
- Ook staan er voor de duidelijkheid enkele wettelijke begrippen in de lijst, die in deze verordening wel dezelfde betekenis hebben, maar hier in andere woorden zijn omschreven.
- Tenslotte worden in deze verordening ook begrippen gebruikt die niet zijn terug te vinden in de wetten. Ook die zijn hier omschreven.

Awb:	Algemene wet bestuursrecht.
Beëindigen voorziening	herzien of intrekken van het besluit om een voorziening toe te kennen.
Fraude:	het verstrekken van onjuiste en/of onvolledige gegevens, of het verzwijgen of niet (op tijd) verstrekken van gegevens. Het gaat om gegevens die nodig zijn om te bepalen of er recht op een uitkering of een voorziening is, en om de duur en hoogte van die uitkering of voorziening vast te stellen. Als gevolg hiervan wordt een uitkering of voorziening helemaal of gedeeltelijk ten onrechte verstrekt.
Hulp:	ondersteuning bij toeleiding naar arbeidsinschakeling of inkomensondersteuning als bedoeld in artikel 7 van de PW, maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 1.1.1 van de Wmo of schuldhelpverlening als bedoeld in artikel 1 van de Wgs.
Hulpvraag:	de behoefte aan ondersteuning die de inwoner bij de melding heeft.
ISD Bollenstreek:	het dagelijks bestuur van de Intergemeentelijke Sociale dienst Bollenstreek, zoals samengesteld conform de Gemeenschappelijke Regeling ISD Bollenstreek.
Inwoner:	de persoon die een direct belang heeft bij een besluit van de gemeente (artikel 1:2 lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht). Als de inwoner een hulpvraag heeft die nog niet heeft geleid tot een verzoek om een besluit te nemen of tot feitelijk handelen door de gemeente/ISD Bollenstreek, dan wordt met inwoner bedoeld: degene die als ingezetene in de basisregistratie personen van de gemeente is ingeschreven, of, als het gaat om hulp op grond van de Participatiewet, de IOAW of de IOAZ: degene die woonplaats heeft in de gemeente, volgens de regels van artikel 10 lid 1 en 11 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek. Voor de toepassing van deze verordening wordt ook onder inwoner verstaan: de persoon die hulp van de ISD Bollenstreek heeft gehad maar zijn woonplaats niet meer in de gemeente heeft.
IOAW:	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers.

IOAZ:	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.
Uitkering:	de bijstandsuitkering, de IOAW- of de IOAZ-uitkering.
Persoonlijke situatie:	alle omstandigheden, mogelijkheden en persoonskenmerken van de inwoner die van belang zijn, inclusief de behoefte van de inwoner.
Pgb:	persoonsgebonden budget, een geldbedrag waarmee iemand zelf hulp(middelen) in kan kopen.
PW:	Participatiewet.
Sociaal netwerk:	huisgenoten of andere personen met wie de inwoner een sociale relatie onderhoudt (inclusief mantelzorgers).
Uitkering:	de bijstandsuitkering, de IOAW- of de IOAZ-uitkering.
Voorziening:	hulp in de vorm van een dienst, activiteit, product, pgb of geldbedrag.
Wet:	de Participatiewet, de IOAW, en/of de IOAZ, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening of de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
Wgs:	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.
Wmo:	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.